

Anders

Ja

D66

**Rotterdam
Noord**

Verkiezingsprogramma 2010 - 2014

Indien u vragen heeft over dit programma
of wilt reageren, kunt u zich richten tot:

D66 Rotterdam Noord
Benthuizerstraat 84B-2
3036CL Rotterdam
n.berndsen@d66.nl

Rotterdam, 7 december 2009

© **D66** Rotterdam 2009

Anders

Ja

D66

- **D66 streeft naar een groen en duurzaam Noord, waarin het prettig en gezond wonen, werken en recreëren is.**
- **Kies voor verandering, stem op D66**

Voorwoord

Hierbij bieden wij u ons verkiezingsprogramma aan. Wij zijn blij dat u de tijd en moeite neemt om u te verdiepen in de ambities, plannen en ideeën van D66 voor de deelgemeente Noord en voor alle mensen die aan Noord verbonden zijn.

D66 kiest voor vernieuwing omdat het nodig is. Deelgemeente Noord is een mooie en diverse deelgemeente met vele mogelijkheden. Maar ook een deelgemeente met een bestuur dat het doorvoeren van belangrijke vernieuwingen te lang voor zich uitgeschoven heeft. Een deelgemeente die vraagt om verandering. Om een nieuw perspectief, een stip aan de horizon. Niet angstig voor de toekomst, maar optimistisch.

D66 streeft naar een groen en duurzaam Noord, waarin het prettig en gezond wonen, werken en recreëren is. Een veilig Noord met een sterke wijk economie, een levendig cultureel klimaat en een effectieve welzijnssector. En waarin ruimte geboden wordt voor uw ideeën en creativiteit.

D66 gelooft dat, om deze ambitie te bereiken, meer vertrouwen nodig is in de denk- en daadkracht van alle mensen die aan Rotterdam verbonden zijn. Rotterdammers maken waar wat ze willen bereiken. Niet door over de ander te beslissen, niet door de ander uit te sluiten en ook niet door te zeuren hoe het niet moet. Rotterdammers zijn gewend met elkaar de toekomst in eigen hand te nemen.

In maart kunt u uw stem weer laten horen. Dan kunt u kiezen voor vernieuwing. Dan bepaalt u hoe Rotterdam en Noord er in de toekomst uit gaan zien. Daar begint de verandering. In Rotterdam en in Noord staan gemotiveerde en deskundige D66-kandidaten klaar om, samen met u, vol optimisme de verandering vorm te geven. In dit verkiezingsprogramma vindt u onze voorstellen daarvoor, passend in onze vernieuwingsagenda. Wij rekenen op uw stem!

Nils Berndszen

Cemile Sezer

Lijsttrekker D66 Noord

Voorzitter D66 Rotterdam

Inhoudsopgave:

	INLEIDING.....	5
1	WIJKECONOMIE.....	6
1.1	Leegstand van winkelpanden tegengaan	6
1.2	Investeren in de buitenruimte.....	6
1.3	Divers aanbod.....	7
1.4	Weekmarkt op het Noordplein.....	7
1.5	Bereikbaarheid	7
1.6	Koopzondag	7
1.7	Meer ruimte voor kleine zelfstandigen.....	7
1.8	Versterken ondernemersverenigingen.....	7
1.9	Benutten onderwijsinstellingen	7
1.10	Benutten culturele infrastructuur.....	7
1.11	Versterken creatieve en ambachtelijke sector	8
1.12	Meer kwalitatief hoogwaardige horeca	8
1.13	Exclusieve hoogwaardige dienstverlening.....	8
1.14	De hotelsector.....	8
2	WONEN, RUIMTELIJKE ORDENING EN MILIEU	9
2.1	Gevarieerd en duurzaam bouwen.....	9
2.2	Verkoop woningen door corporaties.....	9
2.3	Baas in eigen buurt budget	9
2.4	Handhaving onderhoudsplicht.....	10
2.5	Pleinenplan.....	10
2.6	Kindvriendelijke inrichting	10
2.7	Meer kunst in de openbare ruimte.....	10
2.8	Onderhoud wegen	10
2.9	Ontwikkeling Hofbogen	10
2.10	Meer groen.....	10
2.11	Handhaving stedelijke normen maar flexibeler inzet.....	11
2.12	Handhaven beter onderhoudsniveau groen.....	11
2.13	Bomen of groen in iedere straat	11
2.14	Groene daken	11
2.15	Verfijnen herplantplicht	11
2.16	Stimuleren geveltuintjes.....	11
2.17	Pilot gevelbeplanting in relatie tot graffiti bestrijding	11
2.18	Luchtkwaliteit	12
2.19	Ondertunneling.....	12
2.20	Hondenbeleid.....	12
3	VERKEER, VERVOER EN PARKEREN.....	13
3.1	Openbaar Vervoer	13
3.2	Park&Ride Blijdorp	13
3.3	De fiets.....	13
3.4	Aparte fietsverkeerslichten.....	13
3.5	Integrale verkeerscirculatieplannen	13
3.6	Afstemming verkeerslichten.....	14
3.7	Parkeren	14
3.8	Geluidsarm asfalt	14

4	WELZIJN, ZORG EN MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING.....	15
4.1	Werken vanuit de kracht van mensen.....	15
4.2	Vrijwilligers.....	15
4.3	Jongerenraad.....	15
4.4	Maximale bekendheid Vraagwijzer.....	15
4.5	Accommodatiebeleid.....	16
4.6	Ondersteuning.....	16
4.7	Mantelzorgers.....	16
4.8	Ouderenwerk.....	16
4.9	Een netwerk voor ernstige gezinsproblematiek.....	16
4.10	Onderwijs.....	16
4.11	Openingstijden Brede School.....	17
4.12	Opvoedondersteuning.....	17
4.13	Weekendschool.....	17
4.14	Voor- en vroegschoolse educatie.....	17
4.15	Professionaliseren opdrachtgeverschap.....	17
5	SPORT, CULTUUR EN RECREATIE.....	18
5.1	Sport.....	18
5.2	Schoolsportverenigingen.....	18
5.3	Sportactiviteiten voor meisjes/meiden.....	18
5.4	Verbinding zoeken met sportverenigingen.....	18
5.5	Opdrachtgeverschap aan Sport&Recreatie.....	18
5.6	Cultuurjaarkalender.....	19
5.7	Lokaal Cultuur Centrum.....	19
5.8	Oefenruimtes voor bands.....	19
5.9	Filmtheater.....	19
5.10	Milieueducatie.....	19
6	VEILIGHEID.....	20
6.1	Sociale cohesie.....	20
6.2	Groepsaanpak.....	20
6.3	Samenscholingsverboden.....	20
6.4	Patseraanpak.....	20
6.5	Interventieteams.....	20
6.6	Betere afspraken met de politie.....	21
6.7	Schoon, heel en veilig.....	21
6.8	Cameratoezicht en mosquito's.....	21
6.9	Dataverzameling en -koppeling.....	21
7	GOED BESTUUR.....	22
7.1	Bewoners eerder betrekken bij plannen.....	22
7.2	Een open en lerende organisatie met zelfkritisch vermogen.....	22
7.3	Diversiteit en discriminatie.....	23
7.4	Subsidieverstrekking.....	23
7.5	Financiële verantwoording.....	23
7.6	Projectencarrousel en externe gelden.....	23

Inleiding

In Rotterdam Noord wonen ongeveer 50.000 mensen. Mensen die willen wonen in een veilige, prettige en groene wijk. Een wijk waar ze een wooncarrière kunnen doorlopen of ze nu alleenstaand zijn, een gezin willen opbouwen of begeleide woonvormen zoeken. Maar ook een wijk met werkgelegenheid, met winkels, sport-en recreatiemogelijkheden. Rotterdam Noord is een zeer diverse deelgemeente, maar kent gedeelde problemen. In veel wijken is er weinig groen en is de luchtkwaliteit onvoldoende. D66 zet zich in voor een duurzaam Rotterdam Noord waar dit wordt verbeterd.

Rotterdam is in 2009 sterk getroffen door de economische crisis. Dit heeft ook een impact gehad op de economie en de werkgelegenheid in Rotterdam Noord. D66 verwacht dat de economie in de komende raadsperiode weer zal gaan aantrekken. Door nu te investeren in de kwaliteit van de lokale economie, en door te streven naar een verbreding van het scala aan economische activiteiten, zal Noord sterker dan ooit aanhaken bij de verwachte groei.

D66 vindt dat beleidsvorming en –uitvoering zo veel mogelijk in samenspraak met bewoners, ondernemers en organisaties die in Noord actief zijn tot stand moet komen. Vooral op het ambtelijke en bestuurlijke niveau dient hier meer aandacht aan besteed te worden. De deelgemeente moet werken aan een goede relatie met de burgers door steeds weer de dialoog op te zoeken. Zo kan er bijvoorbeeld gebruik gemaakt worden van dialoogtafels en werkconferenties, maar ook nieuwe vormen van interactieve beleidsvorming moeten uitgetoetst kunnen worden. Een tijdige terugkoppeling naar de deelnemers is hierbij van het grootste belang.

D66 vindt dat de samenwerking met de woningbouwcorporaties in Noord beter kan en moet. (Deel)gemeente en woningbouwcorporaties hebben een gemeenschappelijk belang als het gaat om een prettige woonomgeving. Ook de samenwerking met de gesubsidieerde welzijnsorganisaties kan en moet beter. De deelgemeente dient zich een zakelijke, maar waarderende houding ten opzichte van deze organisaties aan te meten. De interactie tussen de deelgemeente en gesubsidieerde organisaties stopt niet bij het vaststellen van de subsidievoorwaarden. In veel gevallen blijft het nodig om elkaar op de hoogte te houden en af te stemmen. In relatie tot de gemeentelijke diensten moet de deelgemeente de opdrachtgevende rol beter invullen. En een minder afhankelijke opstelling ten opzichte van de beleidsadviezen van de diensten kan leiden tot een structurele verbetering in deze relatie. Maar ook hierbij is samenwerking het sleutelwoord. Deelgemeente en stad dienen vanuit een gedeelde visie de problemen aan te pakken en op te lossen.

In de optiek van D66 zijn mensen vooral zelf verantwoordelijk voor de inrichting van hun leven en hun leefomgeving. Aan degenen die hiertoe minder goed in staat zijn, biedt de overheid een helpende hand, maar altijd met de ambitie de burger uiteindelijk weer baas over zichzelf te laten zijn. Ook burgers die goed hun eigen leven kunnen regisseren, kunnen niet zonder de overheid. De overheid die D66 voorstaat, is echter geen disciplinerende overheid die iedereen in een bepaald sjabloon wil duwen, maar een overheid die recht doet aan verschillen. Een overheid die goed luistert, voldoende ruimte geeft voor het inbrengen van ideeën, en die transparant en consequent is in haar handelen. Een overheid die burgers stimuleert tot het zelf nemen van initiatieven en deze liefst ook honoreert. Een overheid die de veiligheid van burgers waarborgt, maar die terughoudend is met zich bemoeien met wat er achter de voordeur afspeelt. Een overheid die zelf niet discrimineert en die met kracht optreedt tegen burgers die elkaar discrimineren. Vanuit deze basisgedachten heeft D66 Rotterdam het hierna volgende programma ontwikkeld ten behoeve van de komende deelgemeenteraadsverkiezingen en de raadsperiode 2010-2014.

1 Wijkeconomie

Ook in Rotterdam Noord doet de economische crisis zich gelden. De werkloosheid loopt op en de investeringen stagneren. Toch ziet D66 veel economische kansen voor onze deelgemeente. Deelgemeente Noord heeft een aantal unieke sterke eigenschappen die kunnen leiden tot een bloeiend economisch klimaat. Dat vereist wel dat de deelgemeente hier fors op inzet. D66 gelooft niet dat de economie maakbaar is, maar wel dat de overheid randvoorwaarden kan scheppen waarbinnen die economie tot volle bloei kan komen. En daarbij vertrouwen wij juist ook op de kracht en inventiviteit van de ondernemers zelf.

Deelgemeente Noord is primair een woongebied. De leefbaarheid mag door economische activiteiten niet te veel onder druk komen te staan. D66 streeft naar een goede balans tussen deze twee.

D66 stelt zich drie doelen om de economische vitaliteit in onze deelgemeente te bevorderen: de winkelgebieden in Noord aantrekkelijker maken, het stimuleren van ondernemerschap en inzetten op de economische potentie van het vernieuwde Centraal Station.

Aantrekkelijke winkelgebieden dienen uiteraard schoon, heel en veilig te zijn, maar moeten ook uitnodigen door de inrichting van de buitenruimte. De winkelgebieden in Noord moeten gebruik maken van de kracht van Noord: kleinschaligheid, diversiteit en uniciteit. Op deze wijze is de concurrentieslag te winnen. Door de maat van de wijk leidend bij de ontwikkeling te laten zijn, botst deze ontwikkeling in mindere mate met de woonfunctie.

Goed ondernemerschap heeft veel positieve maatschappelijke effecten. D66 wil daarom de ruimte bieden aan ondernemers. En ervoor zorgen dat zij zich kunnen blijven ontwikkelen. De aanwezigheid van de onderwijsinstellingen in onze deelgemeente biedt veel kansen voor dit laatste aspect.

Ondernemers moeten vanuit een positieve grondhouding door de deelgemeente benaderd worden. D66 wil de mentaliteit van de deelgemeente daarom veranderen van "Nee, tenzij.." naar "Ja, mits...". Daarnaast dienen de procedures van vergunningverlening vereenvoudigd en versneld te worden. Op het gebied van automatisering is een flinke stap te zetten.

De komende jaren wordt het Centraal Station afgebouwd en opgeleverd. Met het verdwijnen van de stationsfunctie van Station Hofplein wordt het CS het infrastructurele knooppunt van Noord. D66 ziet hier kansen voor Noord. Enige voorzichtigheid is wel geboden. Vanwege het feit dat de Provenierswijk een kwetsbare woonwijk is, dient hier extra op de aard en mate van de ontwikkelingen gelet te worden.

1.1 Leegstand van winkelpanden tegengaan

Lege winkelpanden verloederen het straatbeeld. D66 zal dit enerzijds preventief aanpakken door het OBR, woningbouwcorporaties en particuliere verhuurders aan te spreken op hun maatschappelijke verantwoordelijkheid. Anderzijds dient bestaande leegstand zo snel mogelijk te worden aangepakt. D66 wil hiertoe samenwerken met de bewoners- en ondernemersverenigingen en de eigenaren van de panden om de etalages aan te kleden of de panden tijdelijk een andere bestemming te geven. In het geval van structurele leegstand zou ook een permanente functieverandering mogelijk moeten zijn.

1.2 Investeren in de buitenruimte

Winkelgebieden moeten aantrekkelijke en veilige verblijfsgebieden zijn met voldoende voorzieningen. Op dit moment kan er in de buitenruimte nog een flinke verbetering plaatsvinden. D66 vindt dat de deelgemeente hierin het voortouw moet nemen. Cofinanciering met stedelijke, Rijks- of Europese gelden is een aantrekkelijke optie. Maar ook publiek-private samenwerking kan succesvol zijn.

Tot slot wil D66 stimuleren dat de ondernemers in het Winkelgebied Oude Noorden daar een Bedrijven Investeringszone laten vaststellen.

1.3 **Divers aanbod**

Een aantrekkelijk winkelgebied kenmerkt zich ook door een divers aanbod. In het Winkelgebied Oude Noorden is het aanbod op dit moment te eenzijdig. Door actief te verleiden kan de deelgemeente proberen dit aanbod te verbreden. Ook afspraken met de eigenaren van de panden over branchering kunnen het gewenste resultaat hebben. Tenslotte kan het incidenteel samenvoegen van panden leiden tot voldoende grootte voor nieuw te vestigen publiekstrekkingen.

1.4 **Weekmarkt op het Noordplein**

Een grote publiekstrekking voor het Winkelgebied Oude Noorden was de weekmarkt op het Noordplein. D66 wil zich hard maken deze markt weer terug te krijgen. Dit sluit ook goed aan op het concept Koken, Proeven, Kijken voor het Zwaanshals.

1.5 **Bereikbaarheid**

D66 vindt het van belang dat de winkelgebieden goed bereikbaar zijn met alle vervoer. Een goede balans tussen gemotoriseerd en langzaam verkeer is hierbij een noodzakelijke voorwaarde. Initiatieven als Stop&Shop kunnen bijdragen aan een betere bereikbaarheid voor het autoverkeer, terwijl meer stallingsplaatsen voor fietsen bij de winkelgebieden het juist voor fietsers aantrekkelijker maakt.

1.6 **Koopzondag**

D66 vertrouwt op het vermogen van ondernemers om zelf te bepalen wanneer zij hun winkels openen. Wij zijn dus voorstander van de mogelijkheid voor ondernemers hun winkels ook op zondag open te stellen. D66 is echter wel van mening dat deze vrijheid gepaard gaat met verantwoordelijkheid. Het bevoorraden van de winkels zal daarom op zondag op een later tijdstip moeten gebeuren, zodat omwonenden op zondagochtend een rustige woonomgeving hebben.

1.7 **Meer ruimte voor kleine zelfstandigen**

Door haar ligging nabij de snelweg en het Centraal Station is Rotterdam Noord bij uitstek geschikt voor kleine zelfstandigen met kantoor aan huis. D66 ziet in dit verband goede ontwikkelingsmogelijkheden voor de winkelpanden langs de Schieweg. Door de verplichte winkelbestemming van de panden af te halen en de mogelijkheid te bieden deze samen te voegen met de eerste woonlaag, ontstaan ideale woon-werk plekken.

1.8 **Versterken ondernemersverenigingen**

Sterke ondernemersverenigingen met een hoge organisatiegraad zijn uitstekende partners voor lokale besturen. D66 wil stimuleren dat ondernemers zich verenigen, door het aantrekkelijk te maken voor ondernemers om zich te verenigen. Verder wil D66 de bestaande ondernemersverenigingen versterken door verbanden te leggen met de onderwijsinstellingen in de deelgemeente. De scholingswinkel is hiervan een goed voorbeeld.

1.9 **Benutten onderwijsinstellingen**

D66 wil investeren in het toptalent dat in onze deelgemeente een opleiding volgt. Enthousiaste, ondernemende en toegewijde jongeren met goede ideeën moeten een kans krijgen hun plannen ten uitvoer te brengen. D66 wil daarom in samenwerking met OBR of woningbouwcorporaties een jaarlijkse prijsvraag uitschrijven waarbij de afgestuurden met de beste ideeën van het Albeda of Zadkine kans maken op gratis bedrijfsruimte op een aansprekende locatie voor een bepaalde periode.

1.10 **Benutten culturele infrastructuur**

Deelgemeente Noord kent een brede culturele infrastructuur. D66 ziet kansen in de verbinding van kunst en economie. Galerie op de Rotte is hiervan een succesvol voorbeeld. Dit concept moet wat D66 betreft in Noord verder uitgebouwd worden.

1.11 Versterken creatieve en ambachtelijke sector

De creatieve economie wordt vaak gebruikt als toverwoord. Voor Rotterdam Noord is het echter realiteit. Naast het feit dat het woon- en leefklimaat in de deelgemeente aansluit bij de wensen van ondernemers in de creatieve sector, vinden er ook ruimtelijke ontwikkelingen plaats waar deze sector baat bij kan hebben. D66 wil dat Noord hierop inzet. Plannen voor een stadswerkplaats ondersteunt D66 dan ook van harte.

1.12 Meer kwalitatief hoogwaardige horeca

Op dit moment constateert D66 nog een tekort aan kwalitatief goede horeca in Noord. D66 wil meer exclusieve toegesneden horeca stimuleren. Een grote kans hiervoor is te vinden op het Noordplein. Maar ook versterking van het cluster aan de Proveniersstraat biedt kansen. De deelgemeente dient ruimte te bieden aan goede ondernemers met creatieve plannen.

1.13 Exclusieve hoogwaardige dienstverlening

Op loopafstand van het Centraal Station bevinden zich de Stationssingel en de Noordsingel met vele statige panden. Wat D66 betreft is hier ruimte voor ontwikkeling van hoogwaardige dienstverlening, zoals advocaten, notarissen en artsen met een praktijk aan huis.

1.14 De hotelsector

D66 ziet ook kansen voor de hotelsector in Noord. Kleinschalige (budget)hotels kunnen uitstekend profiteren van de nabijheid van het Centraal Station. Noord is een prima uitvalsbasis om de stad Rotterdam te ontdekken. Verder kan een betere samenwerking met de Stadscamping ook leiding tot een impuls voor de Noordse horeca.

2 Wonen, ruimtelijke ordening en milieu

D66 wil dat iedereen in Deelgemeente Noord prettig, gezond en veilig kan wonen en werken. De stedenbouwkundige structuur in delen van Noord geeft wel eens aanleiding tot botsing met die uitgangspunten. Ruimtelijke Ordening is een beleidsveld dat vele raakvlakken heeft met andere beleidsvelden. Voor D66 is een integrale blik op alle aspecten van ruimtelijke ontwikkelingen van belang. Gebiedsgericht werken geeft een aanzet tot deze integrale blik, maar is geen voldoende voorwaarde op zichzelf.

De komende jaren staat er veel op stapel in Noord. D66 ondersteunt de Ontwikkelingsvisie die in 2008 door de Deelraad Noord is vastgesteld. Wij kiezen echter wel voor een sterker accent op groen. Bij herstructureringsprojecten zien wij het als uitdaging voor de deelgemeente de logica van de markt in overeenstemming te brengen met de vraag vanuit het gebied. Voor D66 geldt het uitgangspunt dat nieuwbouw moet aansluiten bij het gebied.

D66 kiest in Noord voor duurzaamheid. We kiezen voor kwalitatieve en houdbare oplossingen met het oog op de toekomst. Hierbij is een goede investering vooraf en consequent onderhoud van groot belang om kwaliteit over een langere periode te garanderen. De stedelijke kaders zoals vastgelegd in de Rotterdamse Stijl zijn daarbij het uitgangspunt maar waar gewenst kiezen we voor de mogelijkheid van een flexibele en unieke aanpak. Een goed Beleidsplan Buitenruimte moet hiervoor de basis vormen en ook inzichtelijk maken wat het doel is op de lange termijn.

De uitwerking van de wateropgave voor het oostelijk deel van Noord biedt kansen voor meer groen, rust en ruimte in dit dichtbebouwde stedelijk gebied. Daarnaast kan ook het instrument 'groene daken' nuttig zijn bij de invulling van deze opgave.

D66 vindt het belangrijk dat mensen op een prettige manier kunnen wonen in Noord en wil zelfinitiatief van mensen in de eigen woonomgeving graag stimuleren. Pleinen moeten aansluiten op de wensen van buurtbewoners. Daarnaast wil D66 inzetten op diversiteit van de inwoners in Noord door het aanbieden van een betere mix in het woningaanbod. Voor de uitwerking van de diverse visies en opgaven geldt voor D66 dat niet het inwoneraantal van Noord het leidend principe moet zijn, maar de kwaliteit van wonen en leven in Noord.

2.1 Gevarieerd en duurzaam bouwen

Gevarieerd en duurzaam bouwen moet worden gestimuleerd. Bij nieuwe bouwplannen moet een integrale visie op het ruimtelijk gebruik worden gegeven, met specifieke aandacht voor variatie in het bouwen en duurzaamheid. Hoogbouw moet samenhang vertonen met de omgeving. Bij het aanbod van de huurwoningen moet met name ook gekeken worden naar het aanbod middeldure huurwoningen.

2.2 Verkoop woningen door corporaties

Sommige delen van Noord kenmerken zich door een hoog percentage huurwoningen waarvan het overgrote deel corporatiebezit is. D66 is er voorstander van corporaties te bewegen een deel van deze huurwoningen te verkopen. Dit zorgt enerzijds voor een groot aanbod betaalbare starterswoningen in Noord, anderzijds tot een betere mix van huur- en koopwoningen.

2.3 Baas in eigen buurt budget

Bij de inrichting van de buitenruimte is D66 voorstander van het 'baas in eigen buurt budget'. Laat bewoners zelf keuzes maken met betrekking tot de buitenruimte in hun buurt en geef ruimte voor het op lokaal niveau ontwikkelen en inrichten van buitenruimte met behulp van omwonenden, ontwerpers, kunstenaars en ondernemers. D66 wil dit zelfinitiatief stimuleren. Dit creëert niet alleen meer betrokkenheid met elkaar en met de omgeving, maar zorgt ook voor meer verantwoordelijkheidsgevoel voor de openbare ruimte.

2.4 **Handhaving onderhoudsplicht**

D66 is een voorstander van het strikt handhaven van de onderhoudsplicht door eigenaren van panden. De wetgeving is hiertoe verruimd en de deelgemeente voert een actief beleid ter handhaving.

2.5 **Pleinenplan**

D66 vindt het belangrijk dat bij de inrichting van pleinen de focus ligt op duurzaam gebruik en onderhoud. Daarnaast zijn veel te veel pleinen niet afgestemd op de wensen van omwonenden. Voor een groot deel is dit te wijten aan het gebrek aan groen. Bij de uitvoering van het Pleinenplan zou er wat D66 betreft dan ook meer aandacht naar bovenstaande punten moeten gaan.

2.6 **Kindvriendelijke inrichting**

In Rotterdam Noord wonen relatief veel kinderen. D66 is een voorstander van een kindvriendelijke buitenruimte met voldoende verkeersveilige, schone en groene speelplaatsen voor verschillende leeftijdsgroepen in de hele deelgemeente. Juist om wooncarrière in de deelgemeente mogelijk te maken moet er meer rekening gehouden worden met de wensen van (ouders van) jonge kinderen.

2.7 **Meer kunst in de openbare ruimte**

D66 vindt dat bij herinrichtingsprojecten of herstructureringen er meer aandacht moet zijn voor kunst in de openbare ruimte. Kunst kan uitstekend dienen ter verfraaiing van de buurten waardoor mensen prettiger wonen. D66 ziet de meerwaarde van kunst in de openbare ruimte en wil projecten voor kunst op straat, van tijdelijke of langdurige aard, graag stimuleren.

2.8 **Onderhoud wegen**

Veel wegen in Noord zijn in slechte staat. D66 wil de komende periode naar de stedelijke normen toe groeien. Extra stedelijk geld is hiervoor wel een voorwaarde. De prioriteit ligt bij de veiligheid voor het langzaam verkeer. De routes die intensief door fietsers en voetgangers gebruikt worden, dienen goed onderhouden te zijn en te blijven.

2.9 **Ontwikkeling Hofbogen**

De komende jaren is de herontwikkeling van de Hofbogen de grootste ruimtelijke opgave in de deelgemeente Noord. Daarom schenken we in dit programma bijzondere aandacht aan deze ontwikkeling. D66 staat voor een integrale benadering, waarbij de wensen van bewoners in de plannen worden geïntegreerd. Dit vereist een proactieve houding van het deelgemeentebestuur. Er liggen veel kansen om het (culturele) voorzieningenniveau en de economische functies in Deelgemeente Noord structureel te versterken. D66 is van mening dat bij de uitwerking van de plannen de eigenaren van de Hofbogen, de deelgemeente en (organisaties van) omwonenden en ondernemers zoveel mogelijk moeten worden betrokken. De deelgemeente heeft ook een specifieke eigen verantwoordelijkheid als het gaat om het inrichten van de buitenruimte langs de Hofbogen. Niet alleen moet hier geld voor worden gereserveerd, de uitvoering dient gelijke tred te houden met de ontwikkeling van de Hofbogen zelf. De deelgemeente dient actief op zoek te gaan naar externe gelden om van dit project de parel te maken die het verdient te zijn.

2.10 **Meer groen**

Van de vier grote steden in Nederland heeft Rotterdam de meeste vierkante meters groen per inwoner. Dat groen is echter niet gelijk verdeeld over de stad. Vooral de oostelijke delen van Noord hebben veel te weinig groen. Wat D66 betreft moet bij herstructurering in deze gebieden altijd een bepaald percentage van het plangebied als openbaar groen worden ingevuld. De deelgemeente moet dit bereiken middels goede en bindende contractafspraken bij de integrale gebiedsontwikkeling.

2.11 Handhaving stedelijke normen maar flexibeler inzet

Vanzelfsprekend is D66 voorstander van het handhaven van de stedelijke normen voor Schoon en Heel. Maar wat ons betreft moet de inzet veel flexibeler kunnen plaatsvinden. Gebiedsgericht werken mag er niet toe leiden dat een schone wijk nogmaals schoongemaakt wordt, terwijl een wijk die dat nodig heeft overgeslagen wordt wegens budgetuitputting. D66 vindt dat er hiertoe goede, heldere en afrekenbare afspraken met de Roteb moeten komen.

2.12 Handhaven beter onderhoudsniveau groen

De afgelopen raadsperiode is het onderhoudsniveau van groen in Noord verbeterd. D66 zet in op het handhaven van dit onderhoudsniveau. Op sommige plekken kan er wat ons betreft nog wel een slag geslagen worden. Flexibeler inzetten van onderhoudsbudgetten zou hiervoor een oplossing kunnen zijn.

2.13 Bomen of groen in iedere straat

Nog teveel straten in Noord hebben geen boom of groen. D66 wil hier een forse inhaalslag op plegen. Uitgangspunt is dat iedere straat bomen of ander groen heeft. Voor het Oude Noorden zou D66 het begrip 'geboortebomen' willen introduceren. Voor elk kind dat geboren wordt, wordt in een kale straat een boom geplant. Ook bij deze opgave kan de insteek publiek-private samenwerking zijn.

2.14 Groene daken

De stedelijke subsidieregeling voor groene daken moet door de deelgemeente veel meer onder de aandacht worden gebracht. De deelgemeente zou wat D66 betreft deze regeling moeten ondersteunen met een extra subsidie, wellicht in samenwerking met het waterschap. Groene daken bieden niet alleen isolatievoordelen, maar kunnen ook leiden tot een betere luchtkwaliteit. Daarnaast hebben groene daken een positieve invloed op de waterbergingscapaciteit van bebouwd gebied.

2.15 Verfijnen herplantplicht

In Noord geldt een herplantplicht voor bomen die sneuvelen als gevolg van (deel) gemeentelijke activiteiten. Helaas worden de herplantbomen nog wel eens aan de andere kant van de deelgemeente neergezet. Naast het feit dat altijd gestreefd moet worden naar behoud van bestaande bomen, vindt D66 dat de bomen die in het kader van de herplantplicht geplant worden, zo dicht mogelijk in de omgeving moeten komen van waar de bomen verdwenen zijn en dat inzichtelijk moet worden gemaakt waar de bomen naartoe zijn verplaatst.

2.16 Stimuleren geveltuintjes

Het stedelijk programma dat stimuleert tot de aanleg van geveltuintjes is op een beperkt aantal plekken in Noord zeer succesvol gebleken. Mocht de stedelijke financiering wegvallen, dan vindt D66 dat Noord hiermee door moet gaan. In samenwerking met bewonersorganisaties moeten meer bewoners gestimuleerd worden een geveltuintje aan te leggen. De deelgemeente dient die bewoners waar nodig te faciliteren.

2.17 Pilot gevelbeplanting in relatie tot graffiti bestrijding

Noord loopt stedelijk voorop als het gaat om graffiti bestrijding. Dit kost echter wel veel geld. Een meer duurzame wijze waarop graffiti tegengegaan kan worden is middels gevelbeplanting. Hoewel niet alle plekken of gevels zich hiervoor lenen, wil D66 een pilot in Noord om te zien of de verwachte resultaten in de praktijk houdbaar blijken.

2.18 **Luchtkwaliteit**

De luchtkwaliteit in Noord overschrijdt op een aantal plaatsen de Europese normering. Het actieprogramma Luchtkwaliteit, dat de afgelopen periode op initiatief van D66 opgesteld is, biedt een aantal handvatten om kleinschalig en lokaal iets aan de luchtkwaliteit te doen. Hier moet de deelgemeente vooral mee doorgaan.

Daarnaast vindt D66 dat de deelgemeente haar stem moet laten horen als het om de grotere beleidsvraagstukken gaat die de luchtkwaliteit in de deelgemeente direct beïnvloeden. Te denken valt bijvoorbeeld aan een lobby bij het Rijk voor een pilot met het concept Duurzame Weg op de A20. Noord dient voor deze overkapte variant van de A20 samenwerking en steun te zoeken bij de deelgemeenten Overschie en Hillegersberg-Schiebroek.

2.19 **Ondertunneling**

Ondertunneling van grote doorgaande wegen kan bijdragen aan de luchtkwaliteit in Noord. Er bestaan vergevorderde plannen op termijn de Statenweg te ondertunnelen. In de tussentijd moet op regelmatige basis bekeken worden of de verkeerslichten nog wel goed zijn afgesteld op het verkeersaanbod in relatie tot een optimale doorstroming. D66 vindt ook dat serieus studie gedaan moet worden naar de ondertunneling van de Schieweg/Schiekade. D66 houdt de uitkomst van het zogenaamde slimme asfalt als oplossing voor de luchtkwaliteit in de gaten.

2.20 **Hondenbeleid**

Het hondenbeleid dat in 2006 vanuit de gemeente is verspreid over de deelgemeenten is goed maar kan op veel punten verbeterd worden. De uitlaatgebieden moeten beter schoongemaakt worden en de uitrenggebieden veiliger ingericht. D66 is voorstander van het faciliteren op de veelgebruikte uitlaatroutes. D66 wil geen hondentoiletten nabij speelpleinen en scholen. Verder moet de handhaving zich richten op overlast, waarbij wordt beoordeeld en beloond op basis van het schoonbeeld.

3 Verkeer, vervoer en parkeren

Daar waar veel mensen wonen, werken en recreëren is er al gauw sprake van veel verkeersbewegingen. Dit geldt ook voor Noord. Verder heeft Noord twee belangrijke aan- en afvoerwegen van het verkeer voor het centrum van Rotterdam. Onze deelgemeente ondervindt dagelijks de nadelen van de hoge verkeersintensiteit.

D66 vindt dat de deelgemeente goed bereikbaar moet zijn met alle vormen van vervoer. Extra aandacht moet er besteed worden aan veilige fietsroutes, een goede doorstroming van het autoverkeer en de aanpak van verkeersonveilige situaties. In sommige delen van Noord is er al langere tijd sprake van een parkeerprobleem. D66 wil dat er actief naar oplossingen wordt gezocht, maar ook dat er continu alert wordt gereageerd op kansen die zich voordoen om het probleem op te lossen.

3.1 Openbaar Vervoer

D66 is voor frequente en snelle tram- en busverbindingen van de deelgemeente met de rest van de stad en de buitengebieden om de mobiliteit zoveel mogelijk te faciliteren. Daarnaast streeft D66 een fijnmazig netwerk na. Wat ons betreft moet de deelgemeente dan ook alles op alles zetten om tram 3 definitief terug te krijgen in Blijdorp.

3.2 Park&Ride Blijdorp

D66 is voorstander van een Park&Ride bij de nieuwe ingang van Diergaarde Blijdorp. Niet alleen zorgt dit naar verwachting voor een hoop minder verkeer op de doorgaande wegen richting het centrum, dit biedt ook een mooie kans het openbaar vervoer in Blijdorp te versterken.

3.3 De fiets

In tegenstelling tot de andere steden in Nederland, maken in Rotterdam maar relatief weinig mensen gebruik van de fiets als vervoermiddel binnen de stad. D66 wil het gebruik van de fiets stimuleren door te zorgen voor goed onderhouden, veilige verlichte fietspaden en bestaande fietsroutes beter op elkaar te laten aansluiten. Daar waar nodig moeten tweerichtingsfietspaden worden aangelegd. Daarnaast moeten de fietsroutes in de deelgemeente worden versterkt. Het plan van de Fietsersbond voor routes door het Oude Noorden biedt hiervoor goede aanknopingspunten. Verder moet er een beter aanbod komen van veilige en droge stallingen. D66 is voor het snel plaatsen van fietstrommels als daar behoefte aan is. De elektrische fiets wordt steeds populairder. D66 vindt dat deze ontwikkeling ondersteund moet worden met het plaatsen van oplaadpunten. D66 is voorstander van fietslessen op de basisscholen. Wij willen fabrikanten verleiden om gratis fietsen ter beschikking te stellen voor deze lessen.

3.4 Aparte fietsverkeerslichten

D66 streeft naar zoveel mogelijk aparte fietsverkeerslichten. Niet alleen heeft dit een positief effect op de doorstroming, maar het verbetert de verkeersveiligheid van alle verkeersdeelnemers.

3.5 Integrale verkeerscirculatieplannen

De basis van goede bereikbaarheid ligt in adequate verkeerscirculatieplannen. D66 wil naast actuele verkeerscirculatieplannen per wijk altijd laten doorrekenen wat de gevolgen voor de gehele deelgemeente zijn. Doorstroming in Blijdorp heeft namelijk ook effecten op de doorstroming in Bergpolder. Daarnaast moeten in de verkeerscirculatieplannen ook de diverse ruimtelijke ontwikkelingen meegenomen worden.

3.6 Afstemming verkeerslichten

Voor een goede doorstroming van het verkeer is het van belang om bij de afstemming van de verkeerslichten op de aan- en afvoerwegen naar het centrum te streven naar het creëren van zogenaamde 'groene golven'. D66 vindt dat de deelgemeente haar invloed bij het stadsbestuur hieromtrent moet doen gelden.

3.7 Parkeren

Vrijwel de gehele deelgemeente kent betaald parkeren. Wat D66 betreft kunnen de parkeertijden een instrument zijn om de parkeerdruk te verminderen. Een geslaagde test in de omgeving van de Noorderhavenkade heeft dit bewezen. Verder moet er een goede verhouding zijn tussen het aantal uitgegeven parkeervergunningen en het aantal parkeerplaatsen in de sector. Bij herontwikkeling dient het parkeren zoveel mogelijk inpandig opgelost te worden. D66 staat positief tegenover wijkstallingsgarages. Bij herstructureringsprojecten moet dan ook naar ruimte gezocht worden voor een wijkgarage. Verder ziet D66 kansen in een ondergrondse parkeergarage onder het Stadhoudersplein. Deze kan in de avonden als wijkstallingsgarage dienen, terwijl overdag bezoekers van het winkelgebied, of reizigers via Station Blijdorp, hiervan gebruik kunnen maken.

3.8 Geluidsarm asfalt

Verkeerslawaaï is een veelgehoorde klacht. D66 wil er bij het gemeentebestuur op aandringen om geluidsarm asfalt op de stedelijke wegen in Noord te gebruiken. De deelgemeente zou dit zelf moeten doen op die wegen die hoge intensiteiten kennen en in een dichtbebouwde stedelijke omgeving liggen. Daarnaast houdt D66 de uitkomsten van de "slimme asfalt" proef in de gaten. Indien deze de luchtkwaliteit kan verbeteren zal D66 pleiten voor versnelde invoering hiervan in Noord.

4 Welzijn, zorg en maatschappelijke ondersteuning

Vrijwel iedereen in Rotterdam Noord krijgt ergens in zijn leven met maatschappelijke ondersteuning vanuit de deelgemeente te maken. Of dit nu als jongere is, als actieve bewoner of op oudere leeftijd. D66 gelooft in de kracht van mensen, maar gelooft ook dat mensen soms een extra steuntje in de rug nodig hebben om volwaardig aan de samenleving mee te kunnen doen. Soms is deze ondersteuning van tijdelijke aard, in andere gevallen meer permanent. Het doel van tijdelijke ondersteuning moet, wat D66 betreft, zijn dat mensen weer zelfstandig vooruit kunnen. Deze ondersteuning moet dan ook gericht zijn op het ontwikkelen van competenties van mensen zelf.

De deelgemeente heeft als taak het aanbod effectief en efficiënt te organiseren vanuit haar regierol. Daarnaast is het belangrijk te vertrouwen op de kennis en kunde van de professional. D66 is voorstander van brede samenwerking tussen de verschillende organisaties in het welzijnsveld. Uitvoeringsteams, zoals de Kloosteralliantie, zijn bijzonder succesvol gebleken. D66 wil op deze ingeslagen weg doorgaan.

D66 vindt dat ieder kind in Noord dusdanig moet kunnen opgroeien dat de eigen talenten maximaal ontwikkeld worden. Het kinderwerk moet dan ook goed aansluiten bij de Brede School activiteiten. Het jongerenwerk moet meer dan nu het geval is uitgaan van de eigen verantwoordelijkheid van jongeren. Geef jongeren vertrouwen en laat ze vooral veel dingen zelf doen.

4.1 Werken vanuit de kracht van mensen

D66 gelooft niet in een maakbare samenleving. Mensen zijn prima zelf in staat te bepalen met wie ze zich willen verenigen, waaraan ze willen meedoen of op basis waarvan ze mensen aardig vinden of niet. Een overheid kan geen duurzame sociale verbanden creëren. Sociale cohesie is maatschappelijk echter wel waardevol. D66 ondersteunt daarom initiatieven die van mensen zelf uitgaan en als doel hebben de sociale cohesie te verbeteren.

4.2 Vrijwilligers

D66 is van mening dat Noord zuinig moet zijn op de actieve vrijwilligers in onze deelgemeente. Indien activiteiten positief bijdragen aan de door de deelraad geformuleerde maatschappelijke effecten, dient de deelgemeente deze activiteiten te ondersteunen. Vrijwilligersorganisaties die deze activiteiten ontplooiën dienen gewaardeerd en gefaciliteerd te worden.

4.3 Jongerenraad

Het lukt Noord maar niet om voldoende in contact te komen met de jongeren. Hoewel zij hun idealen nog niet politiek kunnen vertalen, bruisen veel jongeren van de ideeën. D66 is van mening dat er ruimte moet bestaan voor jongeren om zich te verenigen in een gremium dat deze ideeën over kan brengen aan de lokale politiek. Een Jongerenraad is een vaak gehoorde invulling, maar deze invulling kan diverse vormen hebben. Het is voor D66 belangrijk dat deze jongerengeleding(en) vertrouwen en budget krijgen.

4.4 Maximale bekendheid Vraagwijzer

Eén van de verantwoordelijkheden die de deelgemeente als gevolg van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning heeft, is de informatievoorziening over alles op het gebied van welzijn en zorg. In Noord is dit uitgebreid met informatie over wonen. Deze informatievoorziening gaat in Noord via de Vraagwijzer. D66 streeft ernaar dat de functie van de Vraagwijzer bij iedereen in Noord bekend is.

4.5 **Accommodatiebeleid**

Volgens een inventarisatie uit 2008 verstrekke Deelgemeente Noord subsidie aan organisaties die bij elkaar 17 panden in gebruik hadden. D66 is van mening dat overheidsgeld niet ten goede moet komen aan de huursom van diverse panden, en is er daarmee voorstander van dat organisaties zoveel als mogelijk gebruik maken van multifunctionele panden. D66 ondersteunt het ingezette accommodatiebeleid, maar vindt dat er wel een versnelling in de realisatie moet plaatsvinden.

4.6 **Ondersteuning**

Opbouwwerk zou ernaar moeten streven zichzelf overbodig te maken. Opbouwen betekent niet het werk voor bewoners doen, maar bewoners handvatten geven zaken zelf te regelen. D66 vindt dat hier vanuit de deelgemeente meer op gestuurd moet worden middels prestatie afspraken. Een voorbeeld van een concrete doelstelling voor het opbouwwerk kan zijn een “formulierenbrigade” op te zetten: een groep vrijwilligers die bewoners ondersteunt met lastig papierwerk.

D66 ondersteunt het subsidiebeleid van Deelgemeente Noord, dat uitgaat van het subsidiëren van activiteiten in plaats van organisaties. In relatie tot bewonersorganisaties en culturele zelforganisaties kan hier nog een verbeteringslag plaatsvinden.

4.7 **Mantelzorgers**

D66 vraagt specifieke aandacht voor het (groeiend) aantal mantelzorgers. De komende jaren wordt het belangrijk dat er een ondersteuningsaanbod voor mantelzorgers wordt ontwikkeld, waarin versterking van deze groep en verlichting centraal staan. Dit kan in de vorm van informatie, maar vooral ook in de organisatie van respijtzorg door bijvoorbeeld vrijwilligers.

4.8 **Ouderenwerk**

Veel ouderen willen zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen, een streven dat D66 ondersteunt. De keerzijde hiervan is het gevaar dat ouderen in een sociaal isolement raken. D66 vindt dat de deelgemeente activiteiten moet stimuleren die sociaal isolement en vereenzaming tegengaan.

De kennis en ervaring van ouderen zou meer op waarde geschat moeten worden. Activiteiten die gericht zijn op het ontsluiten van deze kennis kunnen ook op ondersteuning van D66 rekenen. Het aanbod voor ouderen moet beter afgestemd worden op de vraag die er leeft.

4.9 **Een netwerk voor ernstige gezinsproblematiek**

D66 gelooft dat ernstige problemen binnen gezinnen sneller kunnen worden achterhaald en aangepakt door middel van samenwerking door verschillende hulporganisaties. In Hoogvliet is reeds bewezen dat slechts een maal per maand vergaderen van hulpverleners met een beroepsgeheim voldoende is om problemen (op het gebied van mishandeling en/of verwaarlozing) binnen gezinnen vroegtijdig te signaleren, een plan van aanpak te maken en dit ook uit te voeren bij de gezinnen in kwestie. D66 wil graag een dergelijk concreet netwerk in Noord.

4.10 **Onderwijs**

Onderwijsinstellingen en hun omgeving zijn meer dan ooit van invloed op elkaar. Daarom is het van belang dat ouders en instellingen hun inspanningen binnen en buiten de school afstemmen op de activiteiten van het onderwijs. D66 stimuleert deze zogenaamde brede scholen. D66 streeft ernaar activiteiten voor kinderen die plaatsvinden in buurthuizen te verschuiven naar de buitenschoolse activiteiten in de wijk. Hierdoor ontstaat er een koppeling tussen onderwijs (huiswerkbegeleiding), cultuur en sport. Het ontplooiën van de individuele talenten van kinderen en jongeren dient hierbij centraal te staan. Daarnaast wil D66 met de welzijnsorganisaties bespreken welke diensten zij aanbieden en hoe dit aansluit bij de wensen van de scholen.

4.11 **Openingstijden Brede School**

D66 is een voorstander van flexibele openingstijden van de Brede School binnen de schoolmuren. Het kind hoeft zich niet continu te verplaatsen en krijgt de rust van opvang op een locatie aangeboden wanneer zijn of haar ouders werken.

4.12 **Opvoedondersteuning**

D66 wil dat het voor ouders eenvoudiger wordt om opvoedondersteuning te krijgen. Het negatieve imago dat hieraan kleeft dient weggenomen te worden. Het is geen schande om als ouder om opvoedondersteuning te vragen, het getuigt juist van kracht.

4.13 **Weekendschool**

Een andere manier om de ontplooiing van jongeren te versterken is de weekendschool. In de deelgemeente Delfshaven wordt hier al jaren veelvuldig gebruik van gemaakt. De weekendschool is een school voor aanvullend onderwijs voor gemotiveerde jongeren van tien tot veertien jaar uit sociaaleconomische achterstandswijken. Op de weekendschool krijgen jongeren 2,5 jaar lang elke zondag les van professionals die met plezier hun vak uitoefenen. Doel is jongeren te steunen bij het verruimen van perspectieven, het versterken van zelfvertrouwen en het ontwikkelen van hun talenten. D66 wil graag onderzoeken of er in de deelgemeente Noord behoefte is aan een weekendschool en op welke wijze dit vormgegeven kan worden.

4.14 **Voor- en vroegschoolse educatie**

Taalachterstand bij kinderen verkleint de kans op maximale talentontwikkeling dramatisch. Het blijkt dat zowel basisscholen als het voorgezet onderwijs niet in staat zijn deze achterstanden goed te maken. Voor D66 is het streven geen enkel kind in Noord met een taalachterstand aan het basisonderwijs te laten beginnen. Wij kiezen voor een maximale inzet op de voor- en vroegschoolse educatie (VVE). Initiatieven die taalonderwijs aan ouders koppelen met deze VVE dienen ondersteund te worden. Een verdere integratie van de peuterspeelzalen en de VVE is wenselijk.

4.15 **Professionaliseren opdrachtgeverschap**

Aan de basis van een succesvol beleid op het gebied van welzijn ligt een goede invulling van het opdrachtgeverschap naar de instellingen die dit beleid uitvoeren. Zakelijk, betrokken en waardierend zijn sleutelbegrippen wat D66 betreft. De visie van de deelgemeente is leidend, maar de uitvoering is aan de instellingen.

D66 is voorstander van prestatieafspraken met de instellingen met een bonus/malus regeling. Niet als verkapte bezuinigingsdoelstelling, maar juist om de ruimte te hebben die instellingen te belonen die het beter gedaan hebben dan afgesproken.

5 Sport, cultuur en recreatie

Een prettig woonklimaat betekent ook voldoende culturele voorzieningen in de nabije omgeving. Het aanbod aan culturele voorzieningen mag wat D66 betreft flink verbeteren. Dat betekent niet dat we in Noord moeten gaan concurreren met de binnenstad op schaalgrootte, maar juist uit moeten gaan van de kracht van Noord: kleinschalige, maar kwalitatief hoogwaardige culturele voorzieningen. Overigens vindt D66 dat Noord wel beter aan moet sluiten bij de stadsbrede festiviteiten, zoals Jazz Round Town.

Noord kent een sterke vertegenwoordiging van kunstenaars en creatievelingen. Dit potentieel moet beter benut worden als het gaat om het culturele klimaat in de deelgemeente. D66 vindt dat de deelgemeente ruimte moet scheppen en laten voor culturele initiatieven.

Sport is niet alleen een gezonde bezigheid voor het individu, maar is bij uitstek ook een middel voor sociale integratie. Goede sportvoorzieningen in de deelgemeente, vanwege hun beperkte actieradius vooral gericht op kinderen en jongeren, acht D66 noodzakelijk. Maar ook ouderen moeten in de deelgemeente kunnen bewegen.

Daarnaast herbergt Noord het bekendste honkbalstadion van Nederland. De deelgemeente moet hier actiever verbinding mee zoeken.

Diergaarde Blijdorp is al jaren de op een na grootste attractie van Nederland. D66 wil de contacten met de Diergaarde verstevigen. Het organiseren van de nieuwjaarsreceptie is wat dat betreft een goede stap in de richting.

5.1 Sport

D66 vindt dat bij de inrichting van de openbare ruimte (groene) sportvoorzieningen een belangrijk aspect zijn. Deze voorzieningen moeten mensen uitnodigen daar ook gebruik van te maken en zouden vooral op het gebruik door kinderen gericht moeten zijn. In het algemeen keren jongeren vanaf 14 jaar zich af van sportverenigingen. Sportvoorzieningen in de buitenruimte dienen rekening te houden met de wat meer avontuurlijker wensen van deze groep. Het door bestuurlijk onvermogen misgelopen BMX park is hiervan een prima voorbeeld. D66 wil zich hard maken in ieder geval één avontuurlijke sportvoorziening in de deelgemeente te realiseren.

5.2 Schoolsportverenigingen

De bestaande schoolsportverenigingen in Noord zijn een groot succes. D66 vindt dat de deelgemeente het ontstaan hiervan moet stimuleren en faciliteren.

5.3 Sportactiviteiten voor meisjes/meiden

Te veel sportactiviteiten zijn primair op jongens gericht. D66 vindt dat er een gebalanceerd aanbod moet zijn tussen door jongens en meiden gewenste activiteiten. Dit is ook een aandachtspunt bij het creëren van sportvoorzieningen in de buitenruimte.

5.4 Verbinding zoeken met sportverenigingen

Het merendeel van de sportverenigingen in Noord functioneert autonoom van de deelgemeente. Dat vindt D66 een prima zaak. Sportverenigingen die verbinding willen zoeken met de wijken moeten hierin echter wel ondersteund worden. 'Community sports' projecten kunnen een waardevolle maatschappelijke bijdrage hebben.

5.5 Opdrachtgeverschap aan Sport&Recreatie

Het opdrachtgeverschap aan de dienst Sport en Recreatie dient verder geprofessionaliseerd te worden. Daarbij dienen de door SenR georganiseerde activiteiten laagdrempelig te zijn.

5.6 **Cultuurjaarkalender**

D66 vindt dat het aanbod aan cultuur beter bekend gemaakt moet worden. Dit zou bijvoorbeeld kunnen door naast, of in, de deelgemeente gids het culturele aanbod in Noord in de vorm van een kalender te verspreiden.

5.7 **Lokaal Cultuur Centrum**

Met het wegvallen van de LCC functie van Wijktheater 't Kapelletje dient Noord op zoek te gaan naar een nieuwe locatie hiervoor. De herontwikkeling van de PI Noordsingel, alsook het project Hofbogen, biedt hiervoor kansen. D66 vindt dat de deelgemeente hier actief in moet handelen. Het voordeel van een publiek-privaat project kan zijn dat deze locatie ook als feestzaal te exploiteren is.

5.8 **Oefenruimtes voor bands**

Iedere stad met 50.000 inwoners heeft oefenruimtes voor bands. In Noord bestaan enkele zeer kleinschalige initiatieven op dit gebied. D66 wil zich hard maken voor uitbreiding van de mogelijkheden voor bandjes om te oefenen. Idealiter zou de rol van de deelgemeente zich beperken tot het verleiden van een particuliere initiatiefnemer, maar ook hier kan wat ons betreft sprake zijn van publiek-private samenwerking.

5.9 **Filmtheater**

De meest gemiste culturele voorziening in Noord is een bioscoop/filmtheater. D66 wil zich hard maken voor de vestiging van een filmtheater in Noord. Particuliere initiatieven hieromtrent dienen op volledige ondersteuning van de deelgemeente te kunnen rekenen.

5.10 **Milieueducatie**

D66 vindt het belangrijk dat alle kinderen in Noord een vorm van milieueducatie krijgen. De gevolgen van het stopzetten van de subsidie aan de educatieve tuinen dienen dan ook nauwlettend bekeken te worden. Daarnaast ziet D66 ruimte om milieueducatie door vrijwilligers te laten geven. Initiatieven met dit uitgangspunt dienen door de deelgemeente ondersteund te worden.

Ook is het belangrijk dat kinderen in contact komen met dieren en hierover leren. D66 zal zich daarom inzetten voor een kinderboerderij in Noord.

6 Veiligheid

D66 wil dat Rotterdam Noord voor iedereen die er woont, werkt, winkelt of recreëert een veilige omgeving is. In de deelgemeente moeten mensen zich vrij kunnen bewegen, zonder te hoeven vrezen voor hun veiligheid ongeacht leeftijd, etnische of culturele achtergrond, seksuele voorkeur, geslacht, geloof of welk ander kenmerk dan ook.

D66 streeft ernaar dat alle wijken in Noord veilig worden. Ook in het veiligheidsbeleid streven we naar een duurzame aanpak.

De instrumenten van de deelgemeente zijn op handhavingsgebied beperkt, maar dat mag geen reden zijn om achterover te leunen. Vanuit een nieuwsgierige en onbevooroordeelde houding dient de deelgemeente haar informatiepositie te versterken en deze te delen met de bevoegde instanties. De deelgemeente kan veel doen aan preventie en sociale cohesie. D66 wil hier op inzetten.

6.1 Sociale cohesie

Steeds minder Rotterdammers kennen hun burens en wijkgenoten, wat kan bijdragen aan het feit dat mensen elkaar niet meer durven aan te spreken op hun gedrag. Ook kan onbekendheid de gevoelens van onveiligheid vergroten. Door elkaar te ontmoeten ontstaat wederzijds respect en begrip voor verscheidenheid. Sociale cohesie kan niet aan mensen worden opgelegd, maar wel worden gestimuleerd door initiatieven op dit vlak te steunen.

6.2 Groepsaanpak

De groepsaanpak, waarbij hinderlijke, overlastgevende of criminele groepen jongeren op individuele basis een aanpak krijgen, is volgens D66 in sommige gevallen een succes gebleken en moet worden voortgezet. De repressieve kant moet hierbij wel meer gericht op worden op criminele individuen of groepen. Als het beter gaat met een groep, moet sneller een transitie plaatsvinden naar een meer op preventie gerichte aanpak. Ook kan nog een slag worden geslagen door ouders meer en beter bij te betrekken bij de aanpak.

6.3 Samenscholingsverboden

D66 vindt dat de overheid uitermate terughoudend moet zijn met het instellen van samenscholingsverboden. Dit is een generieke maatregel, die ook alle goedwillenden treft. D66 pleit in dit geval dan ook voor een meer individuele aanpak, waarbij het verbod niet algemeen geldt, maar voor individuen die bewezen overlast veroorzaken.

6.4 Patseraanpak

De politie zet in op de aanpak van mensen die hun criminele verdiensten met veel uiterlijk vertoon te gelde maken. D66 vindt dat de deelgemeente dit maximaal moet ondersteunen. Het is funest voor kinderen het beeld mee te krijgen dat misdaad loont.

6.5 Interventieteams

D66 ziet dat interventieteams een toegevoegde waarde kunnen hebben. Toch is dit een middel waar zeer terughoudend mee om moet worden gegaan, zeker bij mensen thuis. Het stedelijk protocol garandeert een minimum aan gedragsregels en methoden voor zorgvuldigheid. D66 vindt dat onze bewoners netter behandeld moeten worden dan het stedelijk minimum. Dit willen we doen door het protocol voor Noord aan te scherpen. Zo vinden we bijvoorbeeld dat mensen standaard een verslag van het bezoek ontvangen en niet alleen op eigen verzoek.

6.6 **Betere afspraken met de politie**

Niet iedereen is aanspreekbaar op zijn of haar overlastgedrag. Dit geldt vooral voor (groepen) mensen die onder invloed zijn van middelen. D66 wil dat de deelgemeente betere afspraken maakt over de politie-inzet bij klachten hierover.

Daartegenover geldt dat niet elke groep jongeren per definitie overlast veroorzaakt. Enige terughoudendheid in het politieoptreden lijkt in sommige gevallen op zijn plaats. Ook hierover wil D66 betere afspraken.

6.7 **Schoon, heel en veilig**

Een veilige deelgemeente is een schone en hele deelgemeente. Al het straatmeubilair moet heel zijn en de straten schoon. Er moeten genoeg prullenbakken staan en donkere plekje's moet worden verlicht. Zowel het verbeteren van de bestaande situatie als het meewegen van veiligheidsaspecten bij nieuw- en herbouw is belangrijk.

6.8 **Cameratoezicht en mosquito's**

D66 is in eerste instantie voorstander van menselijk toezicht op straat. In uitzonderlijke gevallen kan cameratoezicht een middel zijn om de onveiligheid(sgevoelens) te bestrijden. Wat ons betreft is dit altijd een tijdelijke maatregel. Na afloop van de termijn moet middels een evaluatie worden bekeken of de termijn moet worden verlengd. D66 vindt dat er voortdurend moet worden gezocht naar het juiste evenwicht tussen de vrijheden van individuen en de bescherming van de samenleving. Mosquito's treffen alle jongeren, waarvan het merendeel zich prima gedraagt. D66 is dan ook tegen het gebruik van mosquito's in Noord.

6.9 **Dataverzameling en -koppeling**

In Noord wordt ook op deelgemeenteniveau veel gedaan aan dataverzameling- en koppeling. D66 is van mening dat elke inwoner van Noord het recht heeft te weten welke data er over hem of haar verzameld en opgeslagen wordt. Daarnaast moet duidelijk zijn hoe lang de data bewaard blijven en wie er verantwoordelijk voor is. Het koppelen van databestanden mag nadrukkelijk alleen als het doel waarvoor dat gebeurt specifiek omschreven is.

7 Goed bestuur

Vertrouwen tussen burger en overheid is een essentiële voorwaarde voor het functioneren van de democratie. D66 vindt het belangrijk dat de Rotterdammers in Noord zich kunnen herkennen in de zaken waarmee de politiek bezig is en dat er vertrouwen is in de deelgemeentelijke overheid. D66 vertrouwt in beginsel op het gevoel voor eigen verantwoordelijkheid van burgers en bij bedrijfsleven en maatschappelijke instellingen. Alleen daar waar dit nodig is regisseert, faciliteert of creëert de overheid.

D66 vindt dat het handelen van de overheid doelmatig en doeltreffend moet zijn. Daarnaast dient het handelen van de overheid controleerbaar te zijn, zowel door de daarvoor ingestelde organen, alsook door individuele burgers. Het gevoerde beleid, en de verantwoording daarover, moet dus volledig transparant zijn. De overheid moet ook betrouwbaar zijn. Termijnen dienen niet overschreden te worden en de communicatie moet volledig en eenduidig zijn.

Visie, leiderschap, betrouwbaarheid, integriteit en resultaatgerichtheid zijn de sleutels om de afstand tussen burger, bedrijfsleven en maatschappelijke instellingen aan de ene kant, en de overheid aan de andere kant, te verkleinen. De deelgemeentelijke overheid moet democratisch genomen besluiten dienstbaar en klantvriendelijk uitvoeren, ongeacht het niveau waarop dit besluit genomen is.

Gebiedsgericht werken leidt ertoe dat de manier van werken voor de deelgemeente verandert. Het Europees, landelijk, provinciaal en stedelijk beleid krijgt pas handen en voeten door de prioriteitstelling van de deelgemeente. De focus zal dan ook verschuiven van het maken van beleid, naar het implementeren en uitvoeren van beleid. Tevens zal de deelgemeentelijke organisatie in staat moeten zijn de geluiden op straat- en buurniveau te bundelen en terug te koppelen naar de beleidsmakende instanties. Deze nieuwe manier van werken vereist ook een zeer gedegen interne bedrijfsvoering. De vele externe geldstromen dienen zonder extra risico ingezet te kunnen worden.

7.1 Bewoners eerder betrekken bij plannen

D66 wil dat bewoners meer en beter worden betrokken bij de ontwikkeling en inrichting van hun eigen woon- en werkomgeving en daarvoor ook mede verantwoordelijk kunnen worden. Bewoners weten vaak goed wat de problemen en behoeften in hun woonomgeving zijn en welke oplossingen hierbij passen. Dit geldt juist voor het inpassen van bouwprojecten en de inrichting van de buitenruimte. De kennis en ervaring van de bewoners dient in een zo vroeg mogelijk stadium bij de inrichting van de woonomgeving te worden betrokken. Vooraf moet helder gecommuniceerd worden wat de spelregels zijn. Vroegtijdige participatie vergroot niet alleen het draagvlak van die ontwikkelingen, maar het verbetert ook de kwaliteit ervan.

7.2 Een open en lerende organisatie met zelfkritisch vermogen

Waar gehakt wordt vallen spaanders. Ook de deelgemeentelijke overheid maakt fouten. D66 vindt uiteraard dat fouten van de overheid tot een minimum beperkt moeten worden. Maar daar waar de burger zich onheus bejegend voelt, dient de overheid zich niet hautain te gedragen. Open staan voor feedback op het handelen en leren van fouten zijn voor D66 de sleutels om de dienstverlening van de deelgemeente te optimaliseren. Daarnaast dient de burger altijd in staat te zijn de voortgang van klacht of bezwaar te monitoren.

7.3 Diversiteit en discriminatie

De bevolking van Rotterdam Noord is in tal van opzichten zeer divers. Sommigen wijten veel van de problemen die de deelgemeente kent aan die diversiteit. D66 erkent dat het samenleven van mensen met sterk verschillende achtergronden en opvattingen soms tot spanningen leidt, vooral als men elkaar ook niet verstaat. Maar D66 ziet de diversiteit van de deelgemeente Noord in eerste instantie als een kans.

D66 is van mening dat de deelgemeente bij de implementatie en uitvoering van beleid in voldoende mate rekening moet houden met de diversiteit van de bevolking. Een afzonderlijk beleid voor allerlei groepen is in de meeste gevallen dan ook niet nodig.

De diversiteit van de bevolking geeft soms aanleiding tot discriminatie. D66 vindt dat de overheid hiertegen te allen tijde streng moet optreden. Alle burgers in Noord zijn gelijkwaardig en de deelgemeente dient dit beginsel in woord en daad uit te dragen. Dat betekent ook dat de deelgemeente in het personeelsbeleid de diversiteit in Noord weerspiegelt. Politieke bestuurders en leidinggevendenden dienen als cultuurdragers binnen de deelgemeentelijke organisatie het goede voorbeeld te geven. Zij behoren zich bewust te zijn van hun verantwoordelijkheid om de organisatiecultuur diversiteitbestendig te maken en hiernaar te handelen. Tegen discriminatie in het deelgemeentelijk apparaat wordt hard opgetreden.

7.4 Subsidieverstrekking

De deelgemeentelijke taken en verantwoordelijkheden worden op een aantal gebieden, hoofdzakelijk welzijn, uitgevoerd door maatschappelijke organisaties. Maar ook met andere organisaties en verenigingen heeft de deelgemeente een subsidierelatie. D66 vindt dat deze subsidierelaties op een zakelijke manier ingevuld moeten worden. Prestatieafspraken zijn niet vrijblijvend en hierop kan worden afgerekend. De deelgemeente faciliteert daar waar nodig om de ontvangende partij aan de vaak ingewikkelde procedurele voorschriften te laten voldoen.

De relaties tussen de prestatieafspraken en de maatschappelijke doelstellingen van het deelgemeentelijk beleid dienen transparant te zijn.

7.5 Financiële verantwoording

Overheidsgeld is gemeenschapsgeld en moet volkomen transparant worden verantwoord. D66 vindt de financiële verantwoording in Deelgemeente Noord al jarenlang beneden peil. Wij willen ons inzetten deze verantwoording niet alleen inzichtelijk te maken voor raadsleden, maar juist ook voor de inwoners van Noord.

7.6 Projectencarrousel en externe gelden

D66 is van mening dat de Vogelaargelden niet mogen leiden tot een willekeurige verzameling projecten. De deelgemeente moet een sterke regie voeren op die initiatieven die met de Vogelaargelden ontplooid worden. Projecten dienen tot een duurzame verandering te leiden.

Ook de wijze waarop de burgerparticipatiebudgetten worden besteed, dient transparant te zijn. Op dit moment is het onduidelijk op welke wijze de burgerpanels tot stand zijn gekomen, op welke gronden de bemensing heeft plaatsgevonden en hoe de verantwoording naar de bevolking plaatsvindt. Het is bovendien onduidelijk op welke gronden projecten wel of niet toegekend worden. D66 wil hier zo snel mogelijk verandering in brengen.

Sociaal-liberale richtingwijzers

D66 benadert de mens en maatschappij op een positieve manier. Wij vertrouwen erop dat mensen veel van de problemen die ze tegenkomen zelf kunnen oplossen. Maar reiken de helpende hand als dat eens niet lukt. Wij hebben en tonen respect voor onze medemens en uit zorg voor komende generaties stáán we voor duurzaamheid. We zijn niet bang om verder te kijken dan onze eigen gemeente. Ook zijn we bereid om lastige keuzes te maken. En dat is hard nodig. Het zijn in veel opzichten zware tijden. Dan is voor velen de verleiding groot om hun heil te zoeken in oude patronen van schijnveiligheden en in schijnoplossingen.

In dit verkiezingsprogramma tonen onze standpunten welke problemen, uitdagingen en oplossingen wij in uw directe omgeving zien. De wereld staat de komende vier jaar niet stil. Ook ná de verkiezingen zullen er ongetwijfeld onderwerpen op de raadsagenda komen die we nu nog niet kunnen voorzien. Om u te laten beoordelen hoe onze D66 fractie hierop zal reageren willen we kort uitleggen hoe wij naar de mens en de maatschappij kijken.

Wij hanteren een vijftal richtingwijzers waarin elke D66-er zich herkent en waarmee de manier waarop we in het leven en de politiek staan beknopt is samengevat. Elk van de richtingwijzers afzonderlijk is zeker niet uniek voor het D66 gedachtegoed, maar het is de combinatie van juist déze vijf denkrichtingen die de mens en maatschappijvisie van D66 definiëren. Deze vijf richtingwijzers maken ook dat onze standpuntbepaling voor u als inwoner voorspelbaar is: onze standpunten komen voort uit één of meerdere van onze richtingwijzers.

Vertrouw op de eigen kracht van mensen

Wij vertrouwen op de eigen kracht en ontwikkeling van mensen. Daarom zien we de toekomst met optimisme tegemoet. Mensen zijn zo creatief dat ze steeds opnieuw zelf oplossingen vinden. Wij willen dat de overheid deze kracht, vindingrijkheid en creativiteit van mensen ondersteunt en ruimte geeft. De sleutel voor verandering ligt bij mensen zelf en wij willen dat de overheid daarbij aansluit. Wat mensen voor zichzelf en anderen kunnen doen is veel belangrijker en effectiever dan wat de overheid kan doen.

Denk en handel internationaal

Samenlevingen zijn op steeds meer verschillende manieren met elkaar verbonden. Wij staan open voor de gehele wereld en sluiten niemand uit. Bij alles wat we doen, vragen we ons steeds af welke effecten dat heeft op anderen in deze wereld. Wij onderkennen dat Europa steeds meer ons binnenland wordt. Internationale samenwerking en economische vooruitgang zijn de sleutels naar een wereld met minder oorlog en conflicten. Daarbij handelen wij steeds pragmatisch, nuchter en op basis van feiten.

Beloon prestatie en deel de welvaart

Mensen zijn niet gelijk, wél gelijkwaardig. Mensen zijn verschillend en wij willen dat de overheid ruimte laat voor die verschillen. Wij streven naar economische zelfstandigheid voor zoveel mogelijk mensen en vinden dat mensen die uitmuntend presteren daarvoor een beloning verdienen. Wij willen een dynamische, open samenleving waarin iedereen de ruimte krijgt om zijn eigen beslissingen te nemen en iedereen zich op zijn eigen manier kan ontwikkelen. Wij vinden het vanzelfsprekend om welvaart met elkaar te delen. We willen dat zoveel mogelijk mensen meedoen in het maatschappelijk en economisch proces, want daar worden we allemaal beter van. Voor mensen die zichzelf niet kunnen redden dragen we een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

Streef naar een duurzame en harmonieuze samenleving

Wij willen de wereld om ons heen tegemoet treden met respect en mededogen. Dat geldt voor de mensen om ons heen en voor onze omgeving. De aarde is niet van ons en dus geen gebruiksartikel. We willen stoppen met het uitputten en vervuilen van onze leefomgeving. We willen dat in de discussie over natuur en milieu niet het behoud, maar de aantasting van natuur en milieu gerechtvaardigd wordt.

Koester de grondrechten en gedeelde waarden

De fundamentele waarden van onze samenleving zijn vrijheid voor en gelijkwaardigheid van ieder mens, ongeacht opvattingen, geloof, seksuele geaardheid, gerichtheid of herkomst. Lichamelijke integriteit, geweldloze oplossing van belangenconflicten en een respectvol gehanteerde vrijheid van meningsvorming en uiting, inclusief respect voor onze democratische rechtsstaat, zijn voor ons centrale waarden. Die waarden zijn universeel en zonder meer bovengeschied. Wij beschermen de grondrechten van onszelf en anderen.